

O B S A H.

KNIHA I.

HOSPODÁŘSTVÍ VEŘEJNÉ A FINANČNÍ VĚDA.

§. 1. Obce a působnost jejich . . . . str. 3.

Potřeby, jež vyžadují kollektivné činnosti pro úkoj 3. Pospolity úkoj potřeb skrze povinné jednoty: obce 5. Působnost státu jest měnivá, stálé však základní minimum její 5. Regulujejte působnost státu: právní řád a předpisy jeho nejsou pouze negativné, nýbrž i pozitivné 7. Samočinná působnost státu a kdy místo pro ni 9. Působnost státu i ostatních obcí vzniká, avšak domněle nekonečný dosah její omezen samou skladbou státu 11.

§. 2. Hospodářství obcí . . . . . str. 13.

Správní činnost obcí, kterou statky jsou vydávány a spotřebovány, vyhledává činnosti, kterou statkům jest nabýváno 13. Obce, nabývajíce a spotřebovajíce, představují samostatné osobnosti hospodářské: hospodářství veřejná 14.

Některé rozdílnosti mezi hospodářstvím veřejným a soukromým: 1. Co do závislosti spotřeby na dřívějšku; Schäffleho poměrný úkoj všechn potřeb veřejných i soukromých 15. 2. Souhlas zásad i ducha projinajících nabývací i spotřební odbor hospodářství 20. 3. Rozdílné trvání soukromých hospodářství osobitých a hospodářství veřejných 23.

§. 3. Finanční věda . . . . . str. 23.

Politická ekonomie a státní vědy: obě theoretické, jsou konkrétními vědami sociologickými, o něž opírají se praktické

vědy politické 24. Předmět samostatné vědy finanční — nabývací činnost obcí — náleží do oboru i politické ekonomie i státních věd 25. Úkol samostatné vědy finanční a poměr její k politické ekonomii a ke státním vědám 27. Dosavadní methodo-logická nedokonalosť finanční vědy; pokusy o nápravu 29.

Další vymezení předmětu finanční vědy: předmětem její je toliko nabývání peněžitě úhrady pro potřebu osobní i všeobecnou. Význam docházejících nepeněžitých hodnot pro finance 36.

§. 4. Majetek obcí . . . . . str. 2.

Majetek: kapitál i důchod a způsoby jejich; příjmy 44. Rozbor kategorií těch, jak objevují se v hospodářstvích veřejných. Kapitál úkojný — domainum veřejné 45; kapitál výrobní — domainum finanční 47. Důchod obcí a zvláštnosti jeho 49; roztrídění důchodu veřejného: původní a odvozený 52. Původní důchod finanční zavírá v sobě důchod výrobní (domainový) a berní; společné a rozličné znaky jejich 53. Důchod odvozený 55. Příjmy finanční, jež nemají povahy důchodové 56.

§. 5. Hospodářská prozíravost a rozpočet . str. 7.

Potřeba prozíravosti a rozpočtu všebeč 58; proč ho je zvláště třeba při hospodářství veřejném 59. Rozpočet podrobný a hrubý — virementy 61. Působnost finančního ministra 63. Rozpočet jednotný a rozpočty fondové 64. Kontrolní účtování; periody rozpočtové a periody účetní 65. Rozpočet v ostatních svazcích obecních kromě státu 66.

Státoprávní význam rozpočtu státního 67; různá o věci té míněni 68. Rozpočet jest opravdovým zmožením vlády k vedení záležitosti státních 69. Co znamená odopření rozpočtu 70.

KNIHA II.

DRUHY A VÝVOJ FINANCI.

§. 6. Druhy příjmů finančních . . . . str. 75.

Důležitost klassifikace 75. Obtíže čini příjmy důchodové; hraniče mezi důchody výrobními a berními 76.

Důchod výrobní a rozdílné při nabývání jeho zámléry výdělkové, zámléry správní a právní postavení obce 78. Čtverá skupina důchodu výrobního; u čtvrté má převahu element berní 84. Co jsou důchody zvané soukromohospodářské 85. Příspěvky rázu domaniového 85.

Důchod berní: poplatky a daně; rozdíl mezi nimi 86. Odlišení poplatků od důchodu výrobního 87. Příspěvky rázu berního 89.

Rekapitulace: co jest dělidlem a co nelze přijati za základní dělidlo důchodů finančních 91. Historická povaha vytěsných kategorií 93.

Důchod odvozený 94.

§. 7. Klassifikace příjmů finančních v literatuře finanční . . . . . str. 95.

Kterak klassifikuje: Leroy-Beaulieu a Parieu; Gossa, Ricca-Salerno, Boccardo, Alessio a Zorli; Adolf Wagner, L. von Stein a Umpfenbach 95. Kritický rozhled 103. Klassifikace Saxova 104. Spisovatelé angličtí: Sidgwick 109. Pfeiffer a Roscher 111. Podrobný výklad klassifikace Bezobrazova 112; Chodský; Janžul 119; Lebeděv, Biliński 120; Scheel a Schall 120.

Roztřídování důchodů finančních na řádné a mimořádné, jež někteří spisovatelé na prvé místo staví 123.

§. 8. Historický vývoj finanční . . . . str. 124.

Všeobecný nástin vývoje finanční státních. Těsná souvislost řady politických a národního hospodářských s řady finančními 124. Prvotné převládání důchodů domaniových 126. Města 127. Obrat v novém věku:

ubývání a nedostatečnost důchodů domaniových a přibývání berní 127. Absolutismus a jeho konání 128. Ústavní zřízení 129. Literatura dějin finančních 129.

Nástin vývoje státních finančí v zemích českých 130. Původní velké dominium, zvané království 130. Roboty zemské 131. Regály 133. Přehled důchodů královských ve XIII. věku; kterak m. j. těženo z mincování; mýta; (etymologie slov berné, Steuer, akcis a pod.) 134. Obrat na sklonku středního věku 140. Ferdinand I. Trysilé svolování berní; příklad z berlí svolených r. 1534. a 1545. Rozdíl důchodů komorních a berních; účastenství sněmu ve věcech finančních 144. Doba pobělohorská 147; nenáhly úpadek moci sněmu a absolutismus v XVIII. věku; finanční dílo absolutismu; vzrůst daní přímých, nizozemí domania. Ústavní monarchie; vzrůst daní ne-přímých.

Regály — co byly; pojem regálu jest státoprávní a historický a nemá již místa v moderní finanční vědě 151.

Odehýlný vývoj městských finančí do-
ložen příkladem města Prahy 153.

Povolování berní; podobný původ a roz-
dílný vývoj jeho v Čechách a v Anglii;
přičiny rozdílnosti té 155.